

Nagyszékelyi Hírmondó

KI MIT TUD?

Ez volt a kérdés falunapon. Azaz ki mit mutat meg szívesen magából? Vagy mi az, amit még nem annyira tud, ő maga is csak tanulgatja, de hajlandó beavatni közönséget is? Esetleg ki mit szeret csinálni, ami érdekes lehet másoknak? A falunapra érkeztek rutinos fellépők, akik valójában minden évben megmutatkoznak, csak olyankor simán kulturális programnak nevezzük az előadásukat. Másnak ez egyfajta bátorságpróba volt, mert soha nem szerepelt még közönség előtt. Volt, aki olyasmit adott elő, amiben köztudottan tehetséges, és akadt, akinek első szárnypróbálgatásait láthattuk egy műfajban. Néhányan régi, kedves dolgaikat vették elő a szekrényből, mások pedig direkt erre az alkalomra készítettek valami újat. Láthattunk és hallhattunk előadásokat, megcsodálhattunk és tapogathattunk kiállított tárgyakat, kóstolhattunk süteményeket és szörpöket. Volt, aki helyben állított elő valamit: ebédet főzött, baba-mama programot csinált, gyerekportrékat rajzolt, műsort vezetett, vagy az előkészítő és utómunkálatokban segédkezett. Mindenki azt hozta, amit tudott. Így volt kerek.

Minden hozzájárulónak köszöni a támogatást ezúton is:

*Klubecz Istvánné polgármester
és Arany Beáta Virág*

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK A NYÁRI VÉRADÁS EREDMÉNYE: 16 adakozni szándékozóból 13-an adtak sikeresen vért. A következő nagyszékelyi lehetőség januárban lesz.

KILENCVENÖT

Július 18-án otthonában kereste fel Kóta Sándorné Mariska néni Klubecz Istvánné polgármester, hogy egy emléklap és virág mellett átnyújtson neki egy ajándécsomagot. Az apropó: Mariska néni ezen a napon ünnepelte 95. születésnapját. A falu legidősebb lakója Békésszentandrás szülőhelyén, és még a második világháború előtt, gyermekként került Nagyszékelybe. Háromszoros nagymama, aki jelenleg a hetedik

dédunokáját várja. Hogy mennyire befolyásos személy, azt a Mikulás legutóbbi névnapján készített fotóval tudjuk illusztrálni. A mindig mosolygós Mariska néninek ezúton kívánunk még további boldog születésnapokat, valamint örökös erőt, derűt és egészséget!

A PART ALATT

A lakóház előtti füves sávon leparkoló autó sofőrje egy furcsa döccenést érzett. Félreállva és egy bottal megpiszkálva a korábban nem észlelt mélyedést, előbb egy lyuk, majd egy nagyobb üreg tárult fel, amely a járda, sőt, az épület főhomlokzata alá is benyúlt. Mindez még tavaly novemberben történt.

Állítólag a valaha volt körülbelül 500 nagyszékelyi lakóépület mindegyikére két pince jut. Ha összeszámoljuk a prэшázakat, és a működő, vagy omladozó partfalpincéket, akkor valószínűleg tényleg közelítjük az ezret. És vajon mennyi van a látható bejáratral nem rendelkező, elfeledett pincékből?

A Damjanich utcában, az út alatti partfalból egykor számos pincelyuk indult, alulról keresztezve a mára leaszfaltozott utat. Az út szélesítése miatt a partfalat többször is töltötték, így az időközben használaton kívülre kerülő pincék bejáratai eltűntek. Nem csoda, hogy végleg feledésbe merültek. Szinte minden nagyszékelyi utcában tudunk az út alá benyúló régi pincékről, okoztak is gondot a beomló üregek.

A Damjanich utcai pince valószínűleg az intenzív őszi esőzések hatására szakadt be. Sőt, mint utóbb kiderült, valójában nem is csak egy pinceüreg beomlásáról, hanem két szomszédos pince egymásba szakadásáról van szó. A három méteres földtakarás alatt futó pincelyukakat körülbelül egy méteres földfal választotta el egymástól. Ez folyamatosan vékonyodott az útterhelés, befolyó esővíz, és még ki tudja, mi hatására. Az elválasztó fal végül megroppant, a rá kétoldról terhelő boltozatok beomlottak. A helyzetet tovább bonyolította, hogy közművek is húzódtak az érintett útszakasz alatt.

A pinceveszély-elhárítás első lépése az épület utcafronti homlokzatának megtámasztása volt, majd a szakadási kürtő homokkal való visszatömítése. Ezután összesen 31 furat készült a beomlott szakaszon függőlegesen, valamint az épület homlokzata alá benyúlva ferdén. Ezekbe réselt acél injektorcsövek kerültek. A függőleges csövek cementtejes injektálásával a lazán betömött pincéket szüntették meg, a ferdékkal pedig a pince fölötti épület utcafronti falának stabilizálása történt meg. A cementtejjel való réselés alsó síkja az öt méter mélységben lévő pincetalp. A felső sík a terep alatt másfél méterrel van, hiszen fontos, hogy az injektáló anyag ne kerüljön bele a közműzónába.

Az injektálásos földstabilizálási eljárás után jelenleg még az út helyreállítására várunk, aminek pontos idejéről lapzártánkig még nem született döntés.

Kedves Nagyszékelyiek!

Szeptembertől elindítjuk **NAGYSZÉKELYI SZABADEGYETEM** (NeSZE) sorozatunkat. Az esemény helyszíne a Kék Ház, időpontja a tervek szerint minden hónap második péntekje. Minden érdeklődőt szeretettel várunk ezekre a különböző témájú, beszélgetésekkel egybekötött előadásokra.

Az első előadás névjegye:

Digitális biztonság(érzet) – előadó: Janurik Zoltán

Időpont: **2024. szeptember 13., péntek, 18 óra.**

Az okoseszközök és az internet használata ma már megkerülhetetlen. Nem mindegy viszont, hogy tisztában vagyunk-e a leselkedő veszélyekkel, és tudatosan használjuk az internet előnyeit, vagy éppen ellenkezőleg, minket használnak ki könnyelműségünk, naivitásunk, hiányos felkészültségünk miatt.

Az előadás célja: használható alapokat nyújtani minden internethasználónak a magasabb biztonság megteremtéséhez, mindezt életből vett példák és konkrét, azonnal gyakorlatba ültethető tanácsok segítségével. Az előadás

célcsoportja: unoka, szülő, nagyszülő, diák, tanár néni, tanár bácsi, nagygazda, kispap, ügyvéd, közműves, azaz mindenki, akinek van mobiltelefonja, használ nem cincogó egeret, vagy ismer olyan személyt, aki már látott ilyesmit.

**NAGYSZÉKELYI
SZABADEGYETEM**

KAPD EL A FONALAT

FELHÍVÁS

A NeSZE (Nagyszékelyi Szabadegyetem) sorozatra keresünk vállalkozó szellemű helyieket előadónak. A téma bármi lehet, aminek érdekes, hasznos információtartalma, élménymegosztó jellege vagy gyakorlati tudásátadó célja sokak érdeklődését felkeltheti. Az egyes események 2-3 órás esti programot jelentenek majd az előadásokkal és az azokat követő beszélgetésekkel együtt. Szemléltetőeszközként digitális vetítő és flipchart elérhető. Érdeklődni, jelentkezni lehet:

Janurik Zoltánnál (+36 30 2405007)
és Csáki Csillánál (+36 20 5008331)

JÁTSZÓTÉR

Tavaly nyáron került lezárásra a falu központjában lévő játszótér. Akkor hirtelen egy kétülékes hinta és egy kisebb vár került a korábban megszokott játékok helyére. A Magyar Falu Program pályázatának segítségével ez bővíthetett júliusban egy nagyobb várral, egy babak számára kialakított kétülékes hintaállvánnyal, egy mérleghintával és egy rugós játékkal, valamint egy gyermekeknek szánt piknikasztallal, öt paddal és egy szemégyűjtővel. A költségek, amelyek közel 5.260.000 Ft-ra rúgnak, a fajtékok árán kívül tartalmazzák a telepítés költségeit és a megfelelőségi tanúsítványt. A jelenleg hatályos törvények szerint három év múlva kell újra vizsgáltatni az eszközöket.

GYÉMÁNTLAKODALOM

2024. július 6-án egy szűk körben is terebélyes család gyűlt össze Nagyszékely község önkormányzatának tanácstermében. A család nagy része be volt avatva, a nap főszereplői viszont csak itt tudták meg, hogy pontosan mi vár rájuk aznap. Hogy mi is megértjük, vissza kell utaznunk az időben 60 évet.

Sőt, valójában 85-öt, hiszen 1941-ben látta meg a napvilágot Nagyszékelyben Petz Péter, Petz Péter és Klingenstein Dorottya egyetlen gyermekeként. A család a kitelepítés után itt maradhatott, bár földjeiket, jószágukat elvették, és nagy főutcai otthonukat is egy faluvégi zsuppetős házikóra kellett cserélniük. Innen tovább is álltak 1948-ban, hogy öt évig Kisszékelyben húzzák meg magukat. Akkor sikerült visszavásárolni a szülői házat, de Péter már csak rövid időt töltött itt, mert Dombóvárra került tanítóképzőbe. Ezután Belecskán tanított nyolc éven át, majd 1965-ben a gyönki református gimnáziumba került, mint kollégiumi nevelőtanár.

Csak hogy ezt még megelőzte az, hogy a gyönki gimnázium 1959-es tablólőadásán megpillantotta leendő feleségét, Muth Margitot. Az akkor 18 éves sváb lány Aranka szerepét játszotta a „Köszívű ember fiai” színpadi változatában, és mit sem tudott még az iránta fellobbant szerelemtől. Éveken át csak bálokon találkoztak, majd '63-ban kezdődött meg az igazi udvarlás, amit még az év karácsonyán eljegyzés, '64 nyarán pedig esküvő követett. Margit néni rokonai szét voltak szóródva a világban, így bár az ifjú pár Gyönkön telepedett le, polgári esküvőjüket Nagyszékelyben tartották meg július 11-én. Egyházi esküvőjüket hivatásuk miatt (mindketten pedagógusok voltak) nem merték nagydobra verni, azt egy budapesti templomban tartották meg szűk körben, már a nászútra indulva.

Péter bácsi az esküvő után egy évvel került a gyönki Tolnai Lajos Gimnáziumhoz, melyet aztán 1977-től 19 éven át igazgatott. Ez nekünk, nagyszékelyieknek azért különösen szívet melengető, mert az 1812-ben Gyönkre költöztetett gimnáziumot 1806-ban, Nagyszékelyben alapították Csitsvay András és Keck Dániel prédikátorok. A nagynevű gimnáziumban mindig fontos szerepe volt a német nyelvnek. Petz Péter kitelepített németajkúak segítségével épített kapcsolatokat Darmstadtban, általuk sok támogatás érkezett a német nyelv hatékony oktatásához. Igazgatósága idején, az 1986/1987-es tanévben indult az első magyar-német két tanítási nyelvű osztály, 1992/1993-ban pedig a német nemzetiségi tagozat. Petz Péter máig címzetes igazgatója a gimnáziumnak.

Margit néni és Péter bácsi most 60 évvel korábbi fogadalmukat erősítették meg családjuk körében. Házasságukból eddig három gyermek és hat unoka született. Négyen közülük a nagyszékelyi református templomban lettek megkeresztelve.

SZAPPAN ÉS GYERTYA

Nagyszékely negyedik éve vesz részt a Nemzeti Művelődési Intézet által meghirdetett szakköri programokban. Nyertes pályázattal öt fő számára elegendő alapanyagot és eszközt kapunk egy-egy szakkörhöz.

Korábban mézeskalácskészítő, csipkeverő, illetve vesszőfonó szakkörök indultak el településünkön.

Idén közvéleménykutatást tartottam, mely szakkörökre van a legnagyobb érdeklődés. A szavazást a **natúrkozmetika**, illetve a **gyertyakészítő szakkörök** nyerték.

A gyertyakészítő szakkörön különböző gyertyakészítési technikákkal ismerkedhetünk meg. A gyertyát lehet mártani, majd csavarni, tekerni, két végén égetni, de szabad szilikonformába, dióhéjba, tojás héjba önteni, vagy lapból tekerni. A készítés folyamatát Forgács Kata és Molnár Éva gyertyakészítők és kézművesoktatók videói segítségével sajátíthatjuk el. A gyertyaöntés időigényes tevékenység, az alapanyag felmelegítésétől a gyertya elkészüléséig 4-5 óra is eltelhet. A szakkörre azok jelentkezését várom, akik rá tudják szánni ezt az időt.

Natúrkozmetika szakkörön megismerhetjük a természetes anyagok felhasználásának lehetőségeit, a különböző természetes, növényi alapú, hidegen sajtolt olajok, vajak, gyógynövények, illóolajok szinte végtelen, kimeríthetetlen tárházat, miközben készíthetünk habkrémet, masszázstömböt, testradírt, fürdőbombát, de mosószappant, mosógélt és mosogatószer, vagy akár fogpasztát is. Mindezeket Romhányi Andrea natúrkozmetikum-készítő és oktató videói alapján készítjük majd el.

A szakkörök várhatóan októberben indulnak, és májusig 20-20 alkalmat (ez lehet 10 dupla alkalom is) kell lebonyolítani, és fotókkal igazolni. Személyesen, telefonon, emailben, vagy messenger üzenet formájában is várom a jelentkezőket.

Ahogy tavaly a csipkeverés is tovább működött kötetlen módon, úgy a vesszőfonó szakkör is folytatódhat, amíg van alapanyag. Mindkét régi szakkörhöz várja további érdeklődők jelentkezését:

Arany Beáta Virág (06 30 5165933)

NAGYSZÉKELYI SZÜRETI FELVONULÁS SZEPTEMBER 14-ÉN SZOMBATON 14 ÓRÁTÓL

A gyülekező és indulás helyszíne ezúttal is a főtéren lesz. Nagy szeretettel várunk minden csatlakozót! Szüreti ruhákat a helytörténeti gyűjteményből, Arany Beától lehet kölcsönözni. Ugyancsak nála lehet jelezni minden a felvonulással kapcsolatos kérést és észrevételt.

IRODALMI EST ÉS MÚZEUM

A Petőfi Program keretében kettő újabb szolgáltatás érkezik Nagyszékelybe szeptemberben. Előbb a „*Magyarország a hazánk*” című irodalmi est, melyet „Szeretlek Békés Vármegye Egyesület” közvetít nekünk 19-én csütörtökön, 17:30-tól. Helyszín a művelődési ház.

A „Múzeum a közösségeknél” program a vármegyei hatókörű városi múzeum munkatársainak a térség muzeális értékeiről szóló előadásait viszi el a településekre. Nagyszékelyben teljességgel testre szabott lesz a program, hiszen K. Németh András régész, a szekszárdi Wosinsky Mór Múzeum munkatársa „*Nagyszékely és környéke régészeti emlékei*” címmel állít össze egy direkt nekünk szóló előadást, melyben a nagyszékelyi régészeti lelőhelyeken kívül beszél majd tervásatásról (kisszékelyi templom), megelőző feltárásról (simontornyai palánkfal), mentő feltárásról (simontornyai éremlelet), szakfelügyeletről (nagyszékelyi templom, Pincehely és Simontornya csatornázása), geofizikai kutatásról (Tolnanémedi-Gyánt mezőváros), fémkeresőzésztről, terepbejárásról.

Akiket érdekelnek a fönti témák, azokat szeretettel várjuk szeptember 26-án, csütörtökön 17:30-tól a művelődési házban. A belépés díjtalan.